

 N_2 47 (21060)

2016-рэ илъэс

ГЪУБДЖ ГЪЭТХАПЭМ и 22-рэ

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьугьотэцтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеим и Ліышъхьэ Ростов хэкум игубернаторрэ ащ щыпсэухэрэмрэ афэтхьаусыхагъ

БэмышІэу самолетыр къызэрефэхыгъэм епхыгъэу Адыгеим и Ліышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан Ростов хэкум игубернаторэу Василий Голубевым ыцІэкІэ шъыгъо телеграммэ аригъэхьыгъ. Телеграммэм мырэущтэу къыщею:

«Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Василий Юрий ыкъор! Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ацІэкІи, сэ сшъхьэк Іи Ростов-на-Дону иаэропорт къыщыхъугъэ тхьамык Іагъом хэк Іодагъэхэм ягупсэхэмрэ яІахьылхэмрэ сафэтхьаусыхэ.

Тыкъыжъудэшъыгъо, чІэнэгъэшхо зэрэшъушІыгъэр лъэшэу тыгу хэкІы, шъуикъин къыжъудэтэгощы. Мы мэфэ хьылъэхэм зыжъугъэпытэнэу, шъугу шъуте-Іунк Іэжьын эу тышьоль э Іу».

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиюрэр А.О. Парфенчиковым фэгъэшъошэгъэным ехьыліагъ

Хэбзэгъэуцугъэм игъэпытэнкІэ гъэхъагъэхэр зэуєпьдем Ішеф мехеїид «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиюрэр Парфенчиков Артур Олег ыкъом — хьыкумыші приставхэм я Федеральнэ къулыкъу идиректор, Урысые Федерацием ихьыкумыші пристав шъхьаіэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ. гъэтхапэм и 18, 2016-рэ илъэс N 28

Пшъэрылъ шъхьаІэхэр афигъэнэфагъэх

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зичэзыу игъэкІотыгъэ планернэ зэхэсыгъоу тыгъуасэ иІагъэр зэрищагъ республикэм и Правительствэ и Тхьаматэу КъумпІыл Муратэ. Министерствэхэм, ведомствэхэм, къулыкъухэм яІофшІэнхэр зэфахьысыжьыгьэх, пшъэрыль шъхьаІэхэр агьэнэфагьэх.

Хабзэ зэрэхъугъэу, республикэ бюджетыр гъэцэкlагъэ зэрэхъурэм къэзэрэугъоигъэхэр апэ тегущы агъэх. АР-м финансхэмкІэ иминистрэу Долэ Долэтбый къызэриІуагъэмкІэ, непэрэ мафэм ехъулІзу бюджетым сомэ миллиардрэ миллиони 115-рэ къихьагъ. БлэкІыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, ар процент 76-м кlахьэ. Мэзищ планэу агъэнэфагъэр гъэцэк агъэ хъугъэ. Акцизхэм къакlакloy сомэ миллион 74-рэ бюджетым къихьагъ. ГумэкІыгъоу министрэм зигугъу къышІыгъэр блэк ыгъэ илъэсым къыдыхэлъытагъэу гъогухэм яшІын ыкІи ягъэцэкІэжьын пэІуагъэхьан фэегъэ ахъщэр зэкІэ игъом зэрамыгъэфедагъэр, ащ щыщыр счетым къызэринагьэр ары. Мы щык агъэр псынк э Іофэу дэгъэзыжьыгъэныр пшъэрылъ шъхьаІэу къыгъэнэфагъ.

— Бюджет ахъщэр игъом ыкІи зищыкІагьэм пэІугьэхьэгъэным, экономикэ къиныгъохэм ялъэхъан сомэ пэпчъ шlyагъэ къытэу гъэфелэгъэным мэхьанэшхо иІ. АщкІэ зипшъэрылъхэр тэрэзэу зымыгъэцэкіэрэ пащэхэм пшъэдэкіыжь зэрахьыщтыр джыри зэ агу къэсэгъэкІыжьы, — къыІуагъ КъумпІыл Муратэ.

БлэкІыгъэ тхьамафэм ом изытет зызэрэзэрихъокІыгъэм, зэхапшІэу къызэрэучъыІыгъэм лэжьыгъэхэм иягъэу аригъэкІыгъэм Премьер-министрэр кІэупчІагъ.

AP-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ ипащэу Юрий Петровым къызэриІуагъэмкІэ, мы аужырэ тхьамафэм чъыІэр градуси 2 — 3-м нэсыщтыгъ. Ащ къыхэкІыкІэ кІэ зэрылъ пхъэшъхьэ-мышъхьэхэр мыгъэ щымыІэнхэкІэ енэгуягъо. Мы-Іэрысэ чъыгхатэхэм ыкІи губгьо лэжьыгъэхэм мыщ фэдэ температурэр ащыІэн алъэкІы, специалистхэм зэралъытэрэмкіэ, ахэмкіэ чіэнагьэ щыіэщтэп. Осэу къесыгъэми ишІуагъэ къэкІуагъ, гъэтхэ лэжьыгъэхэр ащ къызэтыригъэнагъэх. Джащ фэдэу чІыгъэшІухэм алъэныкъокіэ гумэкіыгъо зэрэщымы-Іэр, проценти 100-м кіахьэу ципалитетхэми анаІэ тырагъэтынэу къафигъэпытагъ. Ветеринарием ылъэныкъокІэ Іофхэм язытет кlэкlэу къыщыуцугъ. АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэны-

гъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт къызэриІуагъэмкІэ, 2015-рэ илъэсым еджапІэхэм ахэт спортзал 11-мэ гъэцэк эжьынхэр арашІылІагъэх. Мы илъэсми а ІофшІэныр лъагъэкІотэщт, мыщ фэдэ псэольи 9 джыри зэтырагъэпсыхьащт, джащ фэдэу спортплощадкэхэм ящыкІэгъэ Іэмэ-псымэхэр афащэфыщтых. А Іофыгъохэм адакІоу зэтыгьо къэралыгьо ушэтынхэм языфэгъэхьазыикъу фэдизэу зэраlэкlэлъхэр, ау фэгъэкІотэныгъэ зиІэ цІыфхэм ащыщхэр мы лъэныкъомкІэ гумэкІыгъохэм зэряуалІэхэрэр министрэм къыІуагъ.

– Іэзэгъу уцхэр игъом къа-ІэкІэхьанхэм иІофыгъо цІыфхэм мэхьанэшхо раты. Непэ мыщкІэ Іофхэм язытет уигъэрэзэпэнэу щытэп. Арышъ, гумэкІыгъохэм ядэгъэзыжьын фэгъэзэгъэ структурэ пстэуми япшъэрылъхэр, цІыфхэм яфэlо-фашlэхэр зэрифэшъуашэу агъэцэкІэнхэм анаІэ тырагъэтын фае, — къыІуагъ КъумпІыл Муратэ.

Шъолъырхэм субсидиехэр

ар республикэм имэкъумэщ рын пшъэрылъ шъхьаlэу зэрэхъызмэтшІапІэхэм зэраІэкІагъэхьащтым, ащ щыщэу процент 80-р компаниеу «Еврохим» зыфиlорэм къызэрэщащэфыгъэр министрэм къыІуагъ. Гъэтхэ губгъо ІофшІэнхэм зэкІэмкІи чІыгъэшІу тонн мин 42-рэ фэдиз апэlуагъэхьанэу агъэнафэмэ, мы уахътэм тонн мин 31,2-рэ фэдиз аlэкlэлъ.

Адыгеим щагъэтІысырэ чъыгхэтэ гектархэм япчъагъэ илъэс къэс нахьыбэ зэрэхъурэм дакіоу, ахэм Іоф ащызышіэщт республикэ кадрэхэр гъэхьазырыгъэнхэм мэхьанэшхо зэриІэр КъумпІыл Муратэ кІигъэтхъыгъ. Джащ фэдэу ыпэкІэ зэрэщытыгьэу, къуаджэхэм хэтэрыкІхэр нахьыбэу къащагъэкІынхэм, продукциехэр цІыфхэм ІуагъэкІынымкІэ ІэпыІэгъу афэхъугъэным иІофыгъо профильнэ Министерствэм, мунищытыр министрэм хигъэунэфыкІыгъ.

КІэлэеджакІохэм ІофшІэныр шІу алъэгьоу пІугьэнхэмкІэ екіоліакізу щыіагьэхэм, ахэм япсауныгъэкІэ ыкІи яфизическэ ухьазырыныгъэкІэ мэхьанэшхо зиІэ зарядкэхэм еджапІэхэм къащафагъэзэжьымэ ишІогъэшхо къэкІонэу Премьерминистрэм ылъытагъ. АщкІэ Министерствэм ипащэ пшъэ-

рыль гьэнэфагьэхэр фишІыгьэх. Адыгеим псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, 2015-рэ илъэсым къыкооці зэхашэгъэ аукцион 41-мэ екІолІэкІэ тэрэз къазэрафагьотыгьэм ишІуагьэкІэ сомэ миллион 43-рэ фэдиз къызэтырагьэнэн алъэкlыгь. Псауныгьэр къэухъумэгьэным иучреждениехэм Іэзэгъу уцхэр

афэтІупщыгъэнхэм фэгъэхьыгьэ зэнэкъокъоу УФ-м экономикэ хэхъоныгъэмкІэ и Министерствэ зэхищэрэм Адыгеир зэрэхэлэжьэщтым къытегущы агъ министрэу Ліыхэсэ Махьмудэ. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, сомэ миллион 614-рэ зытефэрэ заявкэ агъэхьазырыгъ, мы уахътэм ащ игъэкІотыгъэу Іоф дашІэ.

— Социальнэ мыухъумэгъэ цІыфхэм, анахьэу гьот макІэ зиІэхэм, зянэ-зятэ зимыІэжьхэм сыд фэдэрэ лъэныкъокІи ІэпыІэгъу тафэхъуныр пшъэрылъ шъхьаІ. Ар къыдалъытэзэ, Министерствэхэм, ведомствэхэм, къулыкъухэм япащэхэм яІофшІэн зэхащэн фае, — къы-Іуагъ кІэухым КъумпІыл Му-

ТХЬАРКЪОХЪО Адам. Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

• ЛЪЭПКЪ ШІЭЖЬЫМРЭ ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ

Еджапіэ афэхъу

Лъэпкъым тарихъ гьогоу къыкІугьэр Іофтхьабзэхэм къыщыбгъэлъэгъон плъэкІыщт. Адыгэмэ ИльэсыкІэр зэрагьэмэфэкІыщтыгъэм щыщ едзыгъохэу гъэтхапэм и 20-м тызыхэлэжьагъэхэр хъугъэшІагъэхэм атехыгъэх.

Псэупіэу Гавердовскэм дэт loфшlaпləv «Нанэм» шызэlvкІагъэхэр ясэнэхьатхэмкіи, ныбжьэу яІэмкІи зэфэшъхьафых. СурэтышІ, архитектор цІэрыІоу Бырсыр Абдулахь игущыІэ къызэрэщыхигъэщыгъэу, зэхахьэм лІэужхэр зэфещэх.

«Нанэм» ипчэгу шъхьаlэ адыгэ быракъыр щаІэтыгъ. Жъогъо 12-р къызыхэлыдыкІырэ быракъ уцышъом

ычІэгь чІэтхэу Жэнэ Нэфсэт, Тэу Аслъан, ЦІыкІушъо Аслъан, КъумпІыл ТІахьир къызэІуахы. Артисткэ цІэрыІоу Жэнэ Нэфсэт адыгабзэкІэ усэм къеджагъ, лъэпкъ шэнхабзэхэм яхьылІэгьэ орэдыр къыхидзагъ.

Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІзу Тэу Аслъан пэсэрэ лъэхъаным къыпкъырыкІызэ, кІымафэр зэрагъэкІотэжьырэм, гъатхэм ифитыныгъэхэр зэригъэфедэхэрэм яхьылІэгьэ тхьэльэІухэр къышІыгъэх, ижъырэ мэфэкІ къэбархэр къыІотагъэх.

Шэн-хабзэхэм адиштэу хьамышхунтіэ чъыгхэр агъэкіэрэкІагьэх. Сурэтхэр, ліакъохэм ятамыгъэхэр, lэшly-lyшlyхэр къутамэхэм апашlагъэх. Іофшlапlэу «Нанэм» ипащэу Нэгъуцу Аслъан Іэпэlасэхэм яегъэджэн зэхищагъ.

Унагъом ищыкіэгъэ Іэмэпсымэхэр, пхъэкІычхэр, фэшъхьафхэр зэрэпшІыщтхэр ныбжьыкІэхэм аригъэлъэгъугъ. Тэхъутэмыкъуае къикІыгъэ кІэлэеджакІохэм Хъущт Мирэ япащэу егъэджэн сыхьатхэр кІуагъэх.

— Ор-орэу бгъэцэк эрэ Іофым, шіухьафтынэу пшіырэм уегъэгушхо, — къыти-Іуагъ Хъущт Мирэ. — КІэлэеджакІохэм «Нанэм» щалъэгъугъэр ащыгъупшэжьыщтэп.

Тэу Аслъан, Дэнэжьыкъо Мурат, КъумпІыл ТІахьир, Нэгъуцу Аслъан, нэмыкІхэми адыгэ шъуашэхэр ащыгъэу зэхэщэн Іофыгъохэр дахэу зэрахьагьэх. Бырсыр Абдулахь, ЦІыкІушъо Аслъан, МэщфэшІу Нэдждэт, фэшъхьафхэр шэнхабзэхэм къатегущыІагъэх.

Адыгэ хьалыжъом идэгъугьэ мэфэкіым щябгьэшіэжьынэу щытыгьэп. ПхъэмашІор зыкІэлъ щыуаным еуцолІэгъэхэ Жэнэ Нэфсэт, Бырсыр Абдулахь, Кобл Сергей, Хьатикьое Адамэ, Шъэуапціэкьо Сэфэр, нэмыкІхэм агъэжъэгъэ хьалыжъохэр цІыфхэм афагощыгъэх. Пшъашъэхэри ягуапэу пщэрыхьаным пылъыгъэх, стырыпсыр агъэхьазырыгъ. Ожъ Азэмэт инэпэеплъ шlyхьафтынхэр ныбжьык Іэхэм аратыгъэх.

Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэў ЛІымыщэкъо Рэмэзан, ащ игуадзэу Къуижъ Къэплъан, «Нанэм», творческэ объединениеу «Ошъадэм» ащыкІогъэ мәфәкі зәхахьэхэм ахэлэжьагъэх. «Ошъадэм» ихудожественнэ пащэу Едыдж Викторие, культурэм иІофышІэхэу Нэхэе Тэмарэ, АфэшІэгъо Фаинэ, Цышэ Зарэ, Нэгъой Заур, Хьакъуй Аслъан, Нэныжъ Айдэмыр, нэмыкІхэми ИлъэсыкІэм ихэгъэунэфыкІын мэхьанэу ратырэм уегъэгупшысэ. КъэкІощт зэІукІэгъур нахьышюу зэрэзэхащэщтым пылъых. ЛІакъохэм ятамыгъэхэр кіэлэціыкіухэм ашіогъэшІэгъоныгъэх, упчІэхэм яджэуапхэм уагъэгъуазэ.

Лъэпкъ шІэжьым ехьылІэгьэ зэхахьэхэр щыІэныгъэм дештэх, нэбгырабэ ахэлажьэ.

САХЬИДЭКЪО Нурбый. Сурэтхэр зэхахьэм къыщытетхыгъэх.

елъытыгъ. Ащ фэдэ гухэлъ

зышІыгъэхэм пэрыохъу тафэ-

хъурэп, амалэу тиІэмкІэ Іэ-

ІуагъэмкІэ, ыпэкІэ сабый сы-

маджэхэр хэушъхьафыкІыгьэ

еджапіэхэм ачіэсыщтыгъэхэ-

мэ, джы инклюзивнэ образо-

вание арагъэгъотыным фэ-

гъэзэгъэ программэр Урысы-

Пресс-зэlукlэм къызэрэща-

пыІэгъу ятэгъэгъоты.

АЦУМЫЖЪ Тембот Байзэт ыкъор

Мэфэ заулэкіэ узэкіэіэбэжьмэ, нэгушоу тызыдэгущы эщтыгьэ Ацумыжъ Тембот дунаим зэрехыжьыгъэр лъэшэу тыгу къеуагъ. Ыныбжь илъэс 50 зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ зэхахьэу Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым бэмышІэу щыкІуагъэм тыхэлэжьагъ, игушІуагьо дэдгощыгь.

«Шъузабэхэр», «Дэхэбаринэ ихьакІэщ», нэмыкІ спектаклэхэм Ацумыжъ Тембот къащишІыщтыгьэ рольхэм тигуапэу тяплъыщтыгь. Пэнэхэс къыщыхъугъэ Т. Ацумыжъыр Къалмыкъым ыкІи Адыгеим язаслуженнэ артистэу щытыгъ. Ныбджэгъуныгъэр ыгъэлъапІэу, ціыфышіоу къытхэтыгъ. Лъэпкъ театрэм чІэнэгъэ ин ышІыгъ.

Ацумыжъ Тембот иунагъо, иІахьылхэм тхьамык агьоу къяхъул агъэм фэшІ тафэтхьаусыхэ, якъин адэтэІэты. Тхьэм джэнэт къыует, тилъапі у Тембот. Тэ егъаші эм утщыгъупшэщтэп.

Ныбджэгъу куп.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет лъэшэу гухэкІ щыхъугъ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ тхылъ тедзапІэм» иредактор шъхьа-Ізу Чэнышхэ Мэулидхъан Юрэ ыпхъум идунай зэрихъожьыгьэр ыкІи ащ иунагьорэ иІахьылхэмрэ афэтхьаусыхэ.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иІофышІэхэм гухэкІышхо ащыхъугъ илъэс пчъагъэрэ къадэлэжьэгъэ Чэнышхэ Мэулидхъан Юрэ ыпхъум идунай зэрихъожьыгъэр ыкІи иІахьыл-

Адыгэ тхылъ тедзапІэм иІофышІэхэр лъэшэу гухэкІ ащыхъоу редактор шъхьа ву щытыгъэ Чэнышхэ Мэулидхъан Орэ ыпхъум идунай зэрихъожьыгьэм фэшІ иІахьылхэм афэтхьаусыхэх.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым иІофышІэхэр Адыгэ Республикэм ыкІи Къалмыкъ Республикэм язаслуженнэ артистэу Ацумыжъ Тембот Байзэт ыкъом идунай зэрихъожьыгъэм фэші гухэкіышхо ащыхъоу иунагъо фэтхьаусыхэх.

Сабыйхэм гукІэгъуныгъэ апэжъугъох Мыщ фэдэ уз зиІэ сабыир

Гъэтхапэм и 21-р Даун уз зиІэ цІыфхэм я Мафэу хагъэунэфыкІы. Ащ фэгъэхьыгъэ пресс-зэІукІэ тыгъуасэ Мыекъуапэ щыкІуагъ.

АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ ихэушъхьафыкІыгъэ отдел ипащэу Хьаткъо Хъарет, «Солнечные мамочки Адыгеи» зыфијорэ общественнэ организацием ипащэу Анна Рауд, Мыекъопэ къэлэ сымэджэщым хэт поликлиникэм медикэ-генетическэ консультацие зыщарагъэгъотырэм ипащэу Сэхъутэрыекъо Зарем, нэмыкІхэри.

Пэублэм мы мафэр хагъэунэфыкіыну зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ тарихъым зэхахьэм къекІолІагъэхэр Хьаткъо Хъарет нэІуасэ фишІыгъэх. Ащ

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх къызэриІуагъэмкІэ, 1862-рэ илъэсым английскэ врачэу синдромыр апэрэу къыхэзыгъэщыгъэм ыціэкіэ узым Джон Даун фаусыгъ.

– Ны-тыхэр тутын, шъон пытэхэм апыщагьахэу е нэмык лъэныкъо зэфэшъхьафхэм апкъ къикlыкlэ мыщ фэдэ уз иІэу сабыир къэхъугъэу піон плъэкіыщтэп, — къыіуагь Хьаткьо Хъарет. — Синдром Дауна зиІэ нэбгырэ 2500-рэ фэдиз илъэс къэс Урысыем къыщэхъу. Мыщ фэдэ уз зиІэ сабый нэбгырэ 22-рэ зыныбжь нахь хэкІотагъэу нэбгыритІурэ АР-м сэкъатныгъэ зиІэхэм яучет мы уахътэм хэтых.

илэгъумэ къахэщы, иакъылкІэ ар акlахьэрэп. Даун сабыир ебгъэджэн умылъэкІынэу бэмэ alo, ay ахэм зэрифэшъуашэу уапыль зыхъукІэ, ашъхьэ аІыгъыжьын, нэмыкІ ІофшІэнхэри ашІэшъунхэ алъэкІы.

— Сабый зышъо хэлъ бзылъфыгъэм УЗИ-р, уплъэкІунхэр зэкІэ зищыкІэгьэ уахътэм ехъулІзу ышІыхэмэ мыщ фэдэ уз иІэмэ, процент 85 — 90-м къахэдгъэщын тэлъэкіы. Проценти 10 — 15-м икъоу тымылъэгъоу, къыхэдгъэщын тымылъэкІэуи мэхъу. Ащ къыхэкіэу синдром Дауна зиіэ сабыйхэр къэхъухэуи мэхъу, - къыІуагъ Сэхъутэрыекъо Заремэ. — Диным лъэшэу пылъ цІыфхэри щыІэх. Сабый цыкоу ышъо хэлъым сыд -ы сдеф и в предоставания в пр ныр ымыдэу, ар дунаим къытезыгъахъохэрэри къахэкІых. ЦІыфым идунэееплъыкІэ ар тырихыгъ.

ем щагъэцэкІэнэу рагъэжьагъ. Ащ къыдыхэлъытагъэу Даун сабыйхэмрэ мыщ фэдэ уз зимыІэхэмрэ зэгъусэхэу зы еджапІэ щырагьэджэщтых. КІэлэеджакІохэм гукІэгъуныгъэ зэфыряІзу къэтэджынхэм, уз зэфэшъхьафхэр зэрэщыІэхэр, ахэм узэгъусэу узэрапэшlуекІон ппъэкІыштыр зэхашІэным мыр фэlорышlэщт. Даун кlэлэціыкіухэри псаухэм акіэрыплъыхэзэ шІэныгъэхэр нахь зэрагьэгьотыштых. ЫпэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ программэхэр джы Урысыем щагъэцэкІэнхэу рагъэжьагь, ащ къыхэкІэу тиреспубликэ Іоф щызышІэрэ специалистхэм нахь куоу шІэныгъэхэр зэрагъэгъотынхэ фае. Мыхэм ыкІи нэмыкі гумэкіыгъоу мыщ фэдэ

> ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

Сурэтыр Алла Салиенкам

сабыйхэр зыпІурэ ны-тыхэр

непэ зэуалІэхэрэр зэхэсыгьом

къыщаІэтыгъэх. Ахэр дагъэ-

зыжьынхэм пае анаІэ нахь

зытетыщтхэм атегущыІагъэх.

Іззапкія чапыч ныбжьи зы цІыф

къы Гихыгъэп, аужыпкъэм, лІы

цІэрыІощтыгъэу Трахъу Лыу иуз

зегъэхъужьым,

къыфэрэзэ дэдэу унэ дэгъу къыфишІынэу къыриІо-

гъагъ, ау фидагъэп, нахь зытефэрэ унэгъо lyжъухэм адеlэнэу

Анцокъо Хьаджыбэч къызыхъугъэр илъэси 170-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ

риlуагъ.

О ІЭНЭ ХЪУРАЕР

Еджэгьэ-гьэсэгьэшхуагьэу, гульытэгупшысэ куу зыхэльыгьэў, усакloy, Іазэу Анцокьо Хьаджыбэч кьызыхьугьэр ильэси 170-рэ зэрэхьурэм фэгьэхьыгьэ Іэнэ хъурае мы мафэхэм АР-м и Льэпкъ тхыльеджапІэ шызэхашэгьагь.

Илъэпкъ пае щыІагъ

Хъугъэ-шІэгъэ

Адыгэ тхыбзэмрэ адыгабзэмрэ я МафэкІэ мэфэкІ Іофтхьабзэхэм къадыхэлъытагъэу, мы зэхэхьэ-зэхэгущыІэгьур зэрагъэхьазырыгъэр тхылъеджапІэм иІофышІэу Кучмэз Аминэт къыІуагъ.

УиблэкІыгъэ пшІэным, лъэпкъым къыхэкІыгъэ цІыф Іушхэм ыкІи гъэсагъэхэм ухэтми уафэнэІосэным, анахьэу ахэм ящысэкІэ непэрэ ныбжыыкІэхэр щы ак Іэм фэп Іугъэнхэр игъоу зэралъэгъурэм Іофтхьабзэр ишыхьатыгъ.

Илъэпкъ пае щыІэгъэ цІыфышхоу, емызэщыжьэу ащ -ынеше охшифо еспинеш гъэу Анцокъо Хьаджыбэч имэфэкікіэ зэхащэгъэ Іэнэ хъураер шіуфэс гущыіэкіэ къызэІуихыгь ыкІи зэрищагь филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу, профессорэу, гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КІэращэм ыцІэкІэ щытым идиректорэу Бырсыр Батырбый.

Зигьо Іофыгьом хэлэжьагьэх Адыгэ шІэныгъэ институтым, Адыгэ къэралыгъо университетым яшІэныгьэлэжьхэм ащыщхэр, къалэм иеджэпІэ зэфэшъхьафхэм ащеджэхэрэр ыкІи якІэлэегъаджэхэр. Анцокъо Хьаджыбэч иунагъо щыщхэу, игупсэхэу — ыпхъоу Гощэфыжь ипхъорэлъфэу Хъанэкъо (Анцокъо) Мэлайчэт, ипхъорэлъфым ыпхъоу, педагогическэ шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу, АКъУ-м икІэлэегъаджэу Хьакъунэ Мирэ хэлэжьагъэх.

Іэнэ хъураем щыІагъэх ыкІи адыгэ тарихъым икъэбар нахь благъэ зыфашІыгъ Мыекъопэ къэралыгъо техническэ колледжым, гурыт еджапІэу N 7-м къарыкІыгъэ еджакІохэм.

Мэфэкі къэгъэлъэгъоныр

«Гугъэ лъагэм фэлэжьагъ» зыфиюрэ тхылъ къэгъэлъэгьонэу нэплъэгъур зыфэзыщэрэр Анцокъо Хьаджыбэч ищыІэныгъэ ыкІи итворчествэ къыриІотыкІэу гъэпсыгъэ. ОхътабэкІэ узэкІэ-Іэбэжьмэ щыІэгьэ цІыф гьэсэгъэшхом, гупшысэкlo-усакloм идунэегурыІокІагъэр, шІэныгъэшхоу къолъыгъэр, илъэпкъ гумэк ізынэсыщтыгьэр къызыщиІотыкІыгъэ хэутыгъабэр гъэзет, журнал, сурэтхэмкІэ ыкІи тхылъхэмкІэ ар зэлъыпкіагъ. Угукіэ пшіоигьомэ, уіэбэ

къодыемэ, лъэпкъ шІэныгъэм, адыгэ тарихъым ихъугъэ-шІэгъэ гъэшІэгьонхэм ахэм уахащэщт, о пшъхьэкІи нахь зыкъызэ-Іууагъэхыщт.

ныр ары ыкІи ашъхьэкІэ афэлъэкІырэр ашІагъ.

Анцокъо Хьаджыбэч игъашІэ зытыригъэкІодагъэр опсэуфэ,

абзэкІэ еджэкІэ-тхакІэ яІэ хъу- илъэси 6 — 7 зыныбжьэу, ты зэримыІэм пае, зичІыгу Іахь хасэм Іихынэу фежьэгъэ кІэлэцІыкІоу Лалыхъуи зэрищэліэжьи (ежь шъэожъыеми

Іэнэ хъураем гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтым ишІэныгьэлэжьхэр ары нахыыбэу хэлэжьагьэхэр, Адыгэ къэралыгъо университетым адыгэ филологиемрэ культурэмрэкІэ ифакультет икІэлэегъаджэу ХьакІэмыз Мири къыщыгущы-

Іагь. Ахэм зэкІэм Хьаджыбэч ищыІэныгьэ ыкІи иІофшІэкІагьэр, ицІыфыгъэ зынэсырэр лъэныкъобэ зэфэшъхьафкІэ къыраІотыкІыгъ. Ахэм ягущыІэхэм Хьаджыбэч икъоу нэгум къыкlагъэуцоу акъыл лэжьыгъэшхо зэриІэр къыпфызэхафыщтыгь.

Адыгэ шІэныгъэ институтым Анцокъо Хьаджыбэч и ахь инэу лъэпкъ шІэныгъэм хэлъым уасэ щыфашІэу, 1955-рэ илъэсым, апэрэ научнэ сессиеу щыІагьэм къыщыублагъэу (пІэлъэ-пІалъэкіэ), ыціэ къыщыраюу, ишіагъэ кlагъэтхъэу, имэфэкl инхэмкІэ Іэнэ хъураехэр, мэфэкІ зэхахьэхэр, конференциехэр ыкІи бэмышІэу «Анцокъо Хьаджыбэч (2014) ыІоу, Анцокъо Сурэт тхыльэу зэхигьэуцуагъэмкІэ лъэтегъэуцор, джы имэфэкI инкIэ — Іофтхьабзэхэр зэрэрагъэкІокІыхэрэм, Анцокъо Хьаджыбэч игушъхьэкІэн пстэуми зэрялъапіэр, зэкіэ ліы гъэсагъэм ышІагьэр адыгэ лъэпкъым егъэшІэгъэн-егъэгъотыжьыгъэнымкІэ Іофышхо зэрашІэрэм ищыс.

Илъэпкъ пае щыІэгъэ Анцокъо Хьаджыбэч а зэкІэм япхыгъэу, джыри нахь лъытэныгъэ-шъхьэк афэ ухэтми фэмышІын плъэкІырэп. Хьаджы-

Анцокъо Хьаджыбэч щэІэфэ зэкІэ акъылэу ылэжьыгъи, кІуачІэкІэ ышІагьи, иІэзэн амали — пстэури хьалэлэу ильэпкь фигьэлэжьагь. ІэзэпкІэ чапыч ныбжьи зы цІыф къыІихыгъэп, аужыпкъэм, лІы цІэрыІощтыгъэу Трахъу Лыу иуз зегьэхьужсым, къыфэрэзэ дэдэү унэ дэгьү къыфишІынэу къыриІогьагь, ау фидагьэп, нахь зытефэрэ унэгьо Іужьухэм адеІэнэу риІуагъ.

ЩысэшІум уепІу

Я XIX-рэ ліэшіэгьум ия ІІ-рэ кІэлъэныкъо щыІэгьэ шІэныгьэзехьэу, адыгэ алфавитым изэхэгъэуцуакІоу, гупшысакІоу, гурыгъозэ ин зиlагъэу, усэныр, эзэныр, дин шІошъхъуныгъэр зыхэлъыгъэхэу Анцокъо Хьаджыбэч ищыІэкІагъэр, илъэпкъ шІулъэгъу-гумэкІ, илІыгъэ-цІыфыгъэ — зэкІэ идунэегуры-ІокІагъэр къыриІотыкІэу Іэнэ хъураер гъэпсыгъагъэ.

Анцокъо Хьаджыбэч 1846рэ илъэсым къуаджэу Аскъэлае къыщыхъугъ. А лъэхъаным адыгэмэ ящы акіэ шіункі зэжъугъ. Лъэпкъым зезыгъэушхущт тхакІэр ыкІи еджакІэр джыри иІагъэхэп. Ауми зырызхэм шІэныгъэ бзый агъотын амалыр яІагъ, ахэм ащыщыгъ Хьаджыбэч. Лъэпкъым щыщ акъылышІохэр анахьэу зыкІэхъопсыщтыгъэхэр адыгэхэм

адыгэ хьарыфылъэм изэхэгьэуцон, адыгэ макъэхэр ыкІи ахэм атефэу щыт хьарыфхэр тэрэзэу къэтыгъэнхэр ары. Илъэс 43-рэ мы Іофым ащ тыригъэкІодагъ. Апэрэ лъэбэкъухэр шІыгъэнхэр мыпсынкІагъэми, Хьаджыбэч имурад ехьыжьагъэ зэшІуихыгъ. БзэшІэныгъэм нэмыкІэу, усэнми и ахь хилъхьагъ, лъэпкъ Іэзэн Іофми хэшІыкІышхо фыриlагь, тхьэшlошъхъуныгъэшхуи хэлъыгъ. Къуріан лъа-

піэр ышіэщтыгь, зэрильэкіэу а зэкіэри зэригъэцэкіэщтым пылъыгъ.

Хьаджыбэч унагьуи, лъфыгьэхэри иlагъэх: ыкъохэу Исмахьилэрэ Нухьэрэ, ыпхъухэу Гощэфыжьрэ Къадырхъанрэ. Ахэм анэмыкіэу, кіэлэ сабыеу,

шІоигъоу), ыпІугъ. Ащ къеушыхьаты ліыр гукіэгъушіэу, зафэу, шъыпкъагъэ хэлъэу зэрэщытыгъэр. Анцокъо Хьаджыбэч щэІэфэ зэкІэ акъылэу ылэжьыгъи, кіуачіэкіэ ышіагъи, иІэзэн амали — пстэури хьалэлэу илъэпкъ фигъэлэжьагъ.

бэч шІэныгъэ кІэнэу илъэпкъ къыфигъэнагъэр кlодыщтэп, алэжьышт ыкІи зые адыгэ лъэпкъми а зэкІэ ІуагъэкІэжьыщт.

МАМЫРЫКЪО Нуриет. Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан

Гупчэр ильэс 60 хъугъэ

Ожъубанэкъо Сурэ Аюбэ ыпхъур
Тэхъутэмыкъое районым ыкіи нэмыкі
чіыпіэхэм дэгъоу ащашіэ, дахэкіэ ыціэ
къыраю. Лъытэныгъэ ащ зыкіыфашіырэр —
loфшіэныр зыригъэжьагъэм лъыпытэу егугъоу,
гуетыныгъэ хэлъэу, хьалэлэу лэжьагъэ.
Пшъэдэкіыжь зыхэлъ loфшіэпіабэмэ
пэщэныгъэ ащызэрихьагъ.

Пшъэшъэ ныбжыкіэр пэрыохъубэмэ, къиныбэмэ яутэкіыгъ, ау ахэм къауфагъэп, къызэкіакіоу къыхэкіыгъэп, гъогуныкъом къыщигъэзэжыыгъэп. Ізнатізу зыіухьэрэм мэхьанэу иіэр икъу фэдизэу къыгурыіощтыгъ, Іофшіэным «ишъэфхэр» куоу зышіэрэ нахыжъхэр иупчіэжьэгъугъэх, а зэпстэуми яшіуагъэ къэкіуагъ.

Илъэси 7 Сурэ Тэхъутэмыкъое районым ипионерхэм я Унэ ипэщагъ. Джы а учреждением нэмыкіыціэ ехьы: кіэлэціыкіухэм шіэныгъэ тедзэ зыщызэрагьэгьотырэ Гупч. Бракъые Фатимэ илъэс 35-м къехъугъэу ащ пэщэныгъэ дызэрехьэ. Фатимэ іэпэіэсэныгъэшхо зыхэлъ іофыші, фэкъулаеу зыхэт купыр зэрещэ. Ожъубанэкъо Сурэ ышіыгъэ гъэхъагъэхэм ахегъахъо, ыпэкіэ лъегъэкіуатэх.

БэмышІзу Гупчэр зызэха-

щагъэр илъэс 60 хъугъэ. А уахътэм къыкlоці гъэхъагъэу ышіыгъэр макіэп. Гупчэр хэмылажьэу зы іофтхьабзэ районым щыкіорэп. Кіэлэціыкіухэмкіэ мыр дунай гъэшіэгъон, джэгукіэ зэфэшъхьафэу щарагъэшіагъэхэмкіэ щэджэгух. Хэти амалэу иіэхэр ыгъэфедэхэзэ, сэнаущыгъэу хэлъыр «къыщэтіэмы». Зишіэ шіэгъошіухэр къыщэлъагъох, яшіэныгъэхэм ахагъахъо.

Хъугъэ-ш1эгъэ гуш1уагъор мэфэк1 шъыпкъэу игъэк1отыгъэу район гупчэм щыхагъэунэфык1ыгъ. Зэхахьэм хэлэжьагъэх Тэхъутэмыкъое район администрацием игъэ1орыш1ак1оу Хьатитэ Симэ, к1элэегъаджэхэр, к1элэп1ухэр, к1элэц1ык1ухэр, нытыхэр

— Мыщ фэдэ мэфэкl зэlукlэгъум ухэлэжьэныр дэгъу, elo Хьатитэ Симэ, — тицlыкlугъо-ныбжьыкlэгъу илъэсхэу блэкіыгъэхэр гум къегъэкіыжьых, тапашъхьэ къырегъэуцожьых. Гупчэм гъэхъагъэхэр ешіых, мыщ шіум, дэхагъэм, гушхоныгъэм якъызэіухын къыщежьэ, лъапсэ щедзы.

Джащ фэдэу Гупчэм иlофышlэхэм къафэгушlуагъэх, тапэкlи гъэхъэгъэшlухэр ашlынхэу къафэлъэlуагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Джастэ Вячеслав, Тэхьутэмыкъое районым инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Заурим Тимур.

Нэужым Гупчэм икlэлэегьэджэ ыкlи иlофышlэ анахь дэгъухэм шlухьафтынхэр аратыгъэх. Ахэм ащыщых Хъущт Мирэ, Тlэшъу Марьянэ, Лlэхъусэжъ Саныет. Муниципальнэ гъэпсыкlэ зиlэ «Тэхъутэмыкъое район» зыфиlорэм иадминистрацие ыцlэкlэ къэзылэжьыгъэ кlэлэегъаджэхэу Светлана Костровам, Джарымэ Азэмат, Жэнэлl Байзэт, Виктор Кузьминым, Хьакlэмыз Риммэ щытхъу тхылъхэр къафагъэшъошагъэх.

Мэфэкі Іофтхьабзэр художественнэ купхэм къагъэхьазырыгъэ концертым лъигъэкіотагъ.

ХЪУЩТ Щэбан.

Фотоальбомыр **джыри зэ** къндагъэк нжынгъ

Литераторхэу, краеведхэу Котляров Виктор, Котлярова Мария, сурэттехэу, дизайнерэу Шэуджэн Жаннэ яфотоальбомэу «Заповедная страна: Кабардино-Балкария» зыфиюрэр бэмышізу джыри зэ къыдагъэкІыжьыгъ. Апэрэ тедзэгъур Урысые зэнэкъокъоу «2011-рэ илъэсым къыдэкІыгъэ тхылъ анахь дэгъу» зыфијорэм лауреат щыхъугъагъ.

Фотоальбомым сомэ 2500-рэ ыуас. Анахь хьакіэ льапіэмкіи шіухьафтын дэгъу ар хъущт. Къэбэртэе-Бэлькъарым ичіыпіэ льэгъупхъэхэм — икъушъхьэ льагэхэм, имылыльэхэм, ипсыхъохэм, ипсыкъефэх дахэхэм, игьочіэгъхэм, итіокіэ куухэм, ипсэушъхьэхэм атехыгъэ сурэт гъэшіэгьонхэр, республикэм щыпсэурэ льэпкъхэм, пытэпіэжъхэм, испунэхэм, къэбэртаехэмрэ бэлькъархэмрэ яіэрышіхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр, тарихъхэр ащ жъугъэу дагъотэщтых. Сурэтхэмкіэ дахэу гъэкіэрэкіэгъэ тхыльыр пстэуми зэрашіогъэшіэгьоныщтым тицыхьэ тель

Ахъщэ уимы эу...

Ахъщэм тищыіэныгъэ мэхьанэ гъэнэфагъэ щыриі. Ар узэрэпсэущт амалыр ары, ащ елъытыгъэу ар тэрэзэу бгощын, бгъэзекіон фае.

Ахъщэм ныбжьыкlэхэр зэрегупшысэхэрэр, ар зэрагьэзекlорэр къядгьэlуатэмэ тшlоигьоу ахэм ащыщхэм гущыlэгъу тафэхъугъ, яеплъыкlэхэр къядгъэ-lотагъэх.

Нафсэт, илъэс 26-рэ ыныбжь:

— Илъэсищ хъущт loфшlanlə сызіухьагъэр. Апэрэ илъэсым сиіофшіэн сыхэнэіосыхьафэ ахъщэу къэзлэжьырэм мэхьанэшхо естыщтыгъэп. Унагъо сызехьэ уж сиеплыкіэ зэблэсхъугъ. Джы мазэм нахьыбэ къызэрэзлэжьыщтым сыпылъ, ахъщэр зыдакіорэм сылъэплъэ. Лые сымыгъэкіоным пае къэсщэфын фаехэр сэтхышъ, ащ

тетэу сэщафэ. Сишъхьэгъусэрэ сэрырэ къэдгъэхъагъэр тфикъоу тэlo. Ау синыбджэгъухэу къыз-

деджагъэхэм Іофшіэнэу ашіэрэмрэ ахъщэу къаратырэмрэ лъэшэу зэтекіых. Блэкіыгъэ илъэсым бэмэ ялэжьапкіэ афыхагъэкіыгъ. Унагъо уиіэу, кредит гори птелъэу ащ фэдэ къызыуашіэкіэ Іоф пшіэнэуи уфэенэп. Ахэм лъэшэу сыгу ягъу, хэкіыпізу яіэри сшіэрэп.

Абрек, илъэс 19 ыныбжь:

- Сятэ чылэм чІыгухэр щи-Іыгъых. Гъэмафэрэ шъофым сыдеты, Іофэу сшІэрэм ельытыгъэу ахъщэу къыситыщтыр зыфэдизыр къелъытэ. Джаущтэу еджакІо сыкъэкІожьыным ыпэкІэ къэзгъэхъэгъэ ахъщэмкІэ зысэфапэ, фэтэрэу сызэрысым ыуасэ сэты. Ащ нэмыкІэу тхьамафэ къэс сызэрэдэсыщт ахъщэр къысаты. Шъыпкъэу пІощтмэ, сэнэхьатэу къыхэсхыгъэмкІэ Іоф сшІэнэу сыфаеп, ащ бэ къырызгъэхъэщтэп. Сятэ фэдэу чІыгулэжьыным зыфэзгъэзэнэу сегупшысэ.

Русет, илъэс 23-рэ ыныбжь:

— Дунаир зыгъэзекІорэр ахъщэр ары, ащ тинепэрэ мафэ мэхьанэшхо щыраты. Къэзлэжьырэ ахъщэр сызэрэфаеу згъэфедэн амал сиІ. Ау мафэ къэс уасэхэм зыкъаІэты, ащ дакІоу къэдлэжьырэ ахъщэм зи хахъорэп е хэкІы. Сызыфэе тІэкІури сщэфын амал сиІэп.

«Ахъщэр псым фэд» зыфаюрэ гущыіэжъым непэ демыгъэштэн плъэкіырэп. Ціыфхэм ялэжьапкіэхэр инхэп, ау уасэхэм чэщи мафи къахэхъо. Анахьэу къин зылъэгъухэрэр унэгъо ныбжыкіэхэр арых. Псауныгъэм нахь лъапіэ дунаим зи тетэп, ау тиуахътэ ахъщэри уимыізу зи пфэшіэщтэп.

ЖЭЛДЭШЭ Рузан.

Зы екІоліакіэ къафагьотыщт

Рекламнэ щитхэм, киоскыжъхэм ыкіи ахъщэ зыщыралъхьэрэ терминалхэу хэбзэнчъэу Мыекъуапэ дагъэуцуагъэхэм яlухыжьын рагъэжьагъ. Къэлэ администрацием ипресскъулыкъу къызэритыгъэмкlэ, мы аужырэ мэзищым къыкlоцl рекламнэ гъэпсыгъи 120-рэ, терминал 54-рэ ыкіи мыстационар щэпіэ чіыпіэ 51-рэ зэхахыгъэх.

Мыекъуапэ ипащэу Александр Наролиным къызэриlyагъэмкlэ, мы лъэныкъомкlэ администрацием зэрихьэрэ Іофшlэным цlыфхэм дырагъаштэ, кlэухэу фэхъурэр нэрылъэгъу — къалэм итеплъэ нахъ кlэракlэ мэхъу.

Гъэтхапэр екіыфэ іофшіэнхэр аухынхэу Александр Наролиным къафигъэпытагъ. Джащ фэдэу, сатыушіыпіэ псэолъэ пстэуми зы архитектурнэ-художественнэ теплъэ яіэным къыфэкіогъэнхэм фэіорышіэщт

амалхэм яусэнхэу ыкіи зэнэкъокъу шіыкіэм тетэу ащ хэплъэнхэу Мыекъуапэ имэр къяджагъ.

Мы щэпіэ чіыпіэхэр зыхэшіыкіыгьэщт псэольапхьэхэм, метрэ пчьагьэу якіыхьэгьэщтым, шъо зэфэшъхьафэу яіэщтым зэикі екіоліакіэ къафэгьотыгьэ-

ным Іоф дэзышІэщтыр архитектурэмрэ къэлэгъэпсыным-рэкІэ игъэІорышІапІ ары. *ІЭШЪЫНЭ*

Сусан.

Алъыплъагъэх

ЦІыфхэр зезыщэрэ автомобильхэм алъыплъэнхэр республикэм и Къэралыгъо автоинспекцие иІофшІэн изы лъэныкъохэм ащыщ.

Мы фэlo-фашlэр зыгъэцэкlэрэ водительхэм гъогурыкlоным ишапхъэхэр зэраукъохэрэр къыхэгъэщыгъэнхэу, гъогурыкlоныр щынэгъончъэнэу профилактическэ lофтхьабзэу «Маршрутка» зыфиlорэр гъэтхапэм и 14 — 20-м нэс Адыгеим щыкlуагъ.

Ешъуагъэу рулым кlэрысхэмэ, автомобилыр зэрафэнымкlэ фитыныгъэ яlэмэ, гъогу темыхьэхэээ медицинэ уплъэкlунхэр ашlыгъэхэмэ, гъогу тхьапэр (путевой лист) къыратхыкlыгъэмэ, нэмыкlулыкъушlэхэм анаlэ тырагъэтыгъ.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Мэлылъфэгъум и 1-м нахь касэ мыхъоу

Ежь-ежьырэу зыщылэжьэщтыр къызэ-Іузыхыгъэхэу 2015-рэм сомэ мин 300-м ехъу федэ къызыІэкІэхьагъэхэм 2016рэ илъэсым имэлылъфэгъу и 1-м нахь кlасэ мыхъугъэу, а сомэ пчъагъэм къехъугъэм и 1 процент телъытагъэу шіокі зимыіэ пенсие страхованиемкіэ страховой тынхэр ПФР-м ІэкІагьэхьанхэ

Страховой тынхэмкІэ учетыр зэхэушъхьафыкІыгъэу гъэпсыгъэным фэшІ, мы илъэсым къыщыублагъэу бюджет классификацием зэхъокІыныгъэхэр фашІыгъэх. Пенсие тынхэр гъэунэфыгъэ шіыкіэм тетэу тыгъэнхэм фэші бюджет классифакцие шъхьаф щыІ, джащ фэдэу зы процентым телъытагьэр тыгьэным фэшІ нэмыкІ бюджет классифи-

кации агъэнэфагъ. Шъугу къэтэгъэкІыжьы, финанс илъэсым икъихьагъум ехъулІзу федеральнэ законым лэжьэпкІз анахь макІэу ыгъэнэфагъэр 8-м ебгъаомэ ыкІи страховой тынхэмкІэ тарифыр фэдэ 12-кІэ нахьыбэ пшІыжьмэ, къыкІэкІыщтым страховой тынэу атыщтыр нахьыбэн зэримылъэкІыщтыр. МэкъумэщышІэ (фермер) хъызмэтшІапІэхэм

япащэхэм апае страховой тынхэр тыгъэнхэмкІэ шэпхъэ шъхьаф щыІ. Ахэм ежьхэм ашъхьэ ыкІи зэкІэ хъызмэтшаппы жәтем апае гъэнэфэгъэ шапхъэм тетэу страховой тынхэр ПФР-м ибюджет хагъахьэх. Лэжьэпкlэ анахь макІэр тарифым рагъаозэ ыкІи фэдэ 12-кіэ нахьыбэ ашіызэ, ахэм къэралыгьо бюджетым хэмыхьэрэ зифэшьошэ фондым страховой тынхэр лъагъэІэсых.

Квитанцие бгъэхьазырыным ыкІи чІыфэу птелъыр зыфэдизыр зэбгъэшlэным фэшl ПФР-м исайтэу «Тыныр зытырэм иунэе кабинет» зыфиlорэр къызыфэбгъэфедэн плъэкІыщт.

ДзэкІолІ пенсионерхэм яятІонэрэ пенсие пыль шапхьэхэр

пчъагъэм фэдизрэ дзэм зэрэхэтыгьэхэм е сэкъатныгъэ зэряІэм апае дзэкІолІ пенсионерхэм Урысыем зыкъэухъумэжьынымкІэ и Министерствэ, МВД-м, ФСБ-м ыкІи нэмыкІ кІочІэ ведомствэхэм пенсие къараты. Ау дзэ къулыкъум ащашІагъэмэ, шэпхъэ гъэнэфагъэм тегьэпсыкІыгьэу Урысыем ПенсиехэмкІэ ифонд ылъэныкъокІэ къикІэу пенсие афэгьэуцугьэным ифитыныгьэ яlэ мэхъу. Ау ащ шэпхъэ гъэнэфагъэхэр пылъых:

Ныбжьыр

ЗэкІэ дзэ къулыкъушІэхэм апае агъэ-

Хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнэфэрэ илъэс нэфэгъэ ныбжым фэдиз хъулъфыгъэхэм илъэс 60 ыкІи бзылъфыгъэхэм илъэс 55-рэ яІэн фае. Граждан куп зырызхэм а ныбжым нэмысыгъэхэу страховой пенсие афагъэуцун алъэкІыщт нахь пасэч афэгьэчичгьэным ехьылІэгьэ шапхъэм диштэхэ зыхъукіэ. Гущыіэм пае, Темырым Іоф щашІагъэмэ е къин дэдэкІэ алъытэрэ ІофшІэнхэр агъэцакІэщтыгъэхэмэ.

Стажыр

КІочІэ ведомствэм пенсие афигъэуцу зэхъум къыдамылъытагъэу анахь макІэм фэдиз стаж дзэ пенсионерхэм яІэн фае. 2016-рэ илъэсымкІэ ар илъэси

7 мэхъу (ыужым илъэс къэс нахьыбэ хъузэ, 2024-рэ илъэсым ехъулІэу илъэс 15-м нэсыщт).

Баллхэр

Гражданхэм япенсие фитыныгъэхэр Іофшіэгьэ ильэс пэпчъ тегьэпсыкіыгьэу ашъхьэ телъытэгъэ пенсие коэффициент-— пенсие баллхэм атетэу афатхых. Пенсие афагъэуцу зыхъукІэ ахэр сомэ пчъагъэм телъытагъэу агъэпсыжьых. ДзэкІолІ пенсионерхэм ныбжьым телъытэгъэ страховой пенсие афэгъэуцугъэным ифитыныгъэ яІэ хъуным фэшІ, пенсие балл анахь макІэу хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнафэрэм фэдиз яlэу щытын фае. 2016-рэ илъэсымкІэ ар балли 9 мэхъу. А баллхэр илъэс къэс нахьыбэ ашІых ыкІи 2025-рэ илъэсым ехъулІэу балл 30-м нэсыщтых.

Пенсиер

ДзэкІолі пенсионерхэм Пенсиехэмкіэ

фондым ылъэныкъокІэ икІэу пенсие афэгъэуцугъэным ифитыныгъэ яІэ хъуным фэшІ 1993-рэ илъэсым мэзаем и 12-м номерэу 4468-1-рэ зытетэу къыдэкІыгьэ Законым зэригьэнафэрэм тетэу илъэсыбэрэ къулыкъум зэрэхэтыгъэхэм е сэкъатныгъэ зэряІэм апае кІочІэ ведомствэм пенсие афигъэуцугъэу щытынхэ фае.

Страховой пенсие гъэуцугъэным фэшІ хэта зызыфэбгъэзэщтыр?

Ныбжым телъытэгьэ страховой пенсие аригъэгъэуцуным фэшI дзэкlолI пенсионерым лъэlу тхылъымрэ нэмыкlэу ищыкіэгъэ документхэмрэ рехьыліэх зыщыпсэурэ чІыпІэм Урысыем Пенсиехэмкіэ ифонд ичіыпіэ къулыкъоу щыіэм.

Шъурыгьозэным фэші: дзэкіолі пенсионерхэм страховой пенсиер афагьэуцу зэмыхъокІзу гъэпсыгъэ ахъщэ тынэу пенсием игъусэр хэмытэу.

ЛЪЭПКЪ ШЭН-ХАБЗЭХЭМРЭ ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ

Тхьэмэ афэгъэхьыгъэ лъэІухэр

(КъызыкІэлъыкІорэр гъэтхапэм и 19-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

Лъэпкъ пэпчъ ИлъэсыкІэм пэгъокіы зыхъукіэ шіуагъэу, тхъагьоу къыдэхъу шІоигьохэмкІэ мэлъаю. СыдигъокІи адыгэмэ илъэсыкІэ тхьэлъэІу ашІэу яхабз. ИжъыкІэ къыщыублагьэу Тхьэшхомрэ адрэ Тхьэ шъхьа-Іэхэмрэ ялъэІуштыгъэх, шхыныгьохэр, бахъсымэ Іэгубжъэхэр тхьаркъоф Іанэмэ афытырагъэуцощтыгъэх. Тэри а тятэжъ пlашъэмэ яхэбзагъэр непэ дгъэцэкІэн.

(Іанэм тыралъхьащт шхыныгъохэр, тхьаркъоф Іанэр (тинепэрэ лъэхъан пластик лэгъэ фыжьхэр, стаканхэр тэгьэфедэх) кІэлэкІэ нэбгырищымэ къахьых, къагъэтІылъых. ТхьэлъэІур къызыфигорэ Тхьэм илагъэ фыралъхьэх, стаканым фырагъахъо. Шъон кlyaчlэ агъэфедэрэп, бахъсым, къужъыпс, псы!эш!у).

Тхьаматэм итхьэлъэІу

О куп маф, зэ шъукъэдаly!

Дунэешхор зылэжьыгьэу, . ШымыІэр къэзыгъэхъоу, Къэхъурэр зэльэ юу, Шюгъабэ зытэу, Ытырэм кІэмышъугъужьырэ, Ти Тхьэшхо лъапІэ Тызыфэе шІуагъэхэр КъытфишІэнэу тельэІу.

О, ти Тхьэшхо льап!! Непэрэ мэфэ дахэм тыкъыолъэlу —

Ильэсэу непэ едгьажьэрэм Типсауныгъэ ренэу зыпкъ ибгъэтынэу,

Насыпыр къытэбэкІэу тыщыбгъэ Іэнэу.

Тыкъыолъэ Іу, шхыныгъуи шъоныгъуи

Тилъэпкъ щымыгъэк Іэнэу. Зауи, гъабли, сыдырэ тхьамыкІагъуи

Тащыуухъумэнэу.

Апэрэ Іанэр ощ пай пфызэІутэхы. ІэпэІэсэ пстэумэ япщэу, ти Лъэпшъ!

ГъучІым, гъуаплъэм, тыжьы-

Дышъэм псэ о къапыогъакІэ. Сыд л/эужыгъорэ /эмэ-псыми, Илъэс реным тыщымыгъэ-

Тхьаркьоф Іанэ пфызэтэгьафэ.

Нэхъоишхо зыпыльэу, О, ти Тхьагъэлыдж! Тимэщхэр бгъэбэгъонхэу, Шхыныгъо тыщымыгъэк Іэнэу Тиконхэр ушъэгъэ зэпыты-

Тхьаркъоф Іанэ къыппэтэгъохы.

Ти І эщхэр зыгъ эун эжьыр э Амыщ,

Гъэщи гъэли тыщымыгъакІэу! Шхыныгъохэри шъонхэри къытэбэкІэу

Тыщыбгъэ Іэнэу тхьаркъоф Іанэ пфэтэгьэшъуашэ.

О, ти Мэзытхьэу, псэушьхьэхэр тфэзыгъэбагъу, Адыгэ хэгъэгум щыпсэухэ-

рэр Зэшэнрэ зэшэкІонрэ

ТичІыопс хизыбзэу щыбгъэ-Тхьаркъоф Іанэ ори къып-

фэтэшІы. О, ЗекІотхьэу, гьогурыкІохэр зыгъэшэс,

Лъэгъунхэр ти Іэхэу тежьэмэ МафэкІэ гъогу тытебгъэхьэ зэпытынэу.

Уетэгьэблагьэ ти тхьаркьоф Іанэ!

О, ти Псыхъогуащэу псыхэр зыгъэюрыш!!

Тильэпкъ псыдзи хыдзи Ащыуухъумэнэу, егъашІэм Псы къыткІэмыоу тыщыбгъэ-

Тхьаркъоф Іанэ пфэтэгъэу-

О, ти Уашхьоу, зиуашьо гъунэ имыІ, ТичІыопс ощхымкІэ псэ къы-

пызыгъакІ, Лэжьыгьэхэр ыгьэбэгьо зэ-

пытэу къебгъэщхынэу,

Ош*lyи гъэбэжъуи тащымы*гъэкІэнэу

Тхьаркъоф Іанэ пфызэтэгьафэ. Шъукъеблагъэх

Хъун-шхынхэр зытетлъхьэгъэ Іанэм.

Хэ Іэщтхэм гухахьо афэхьу! Тхьаматэм тхьэльэІур зигьэцэкіахэкіэ, къекіоліагъэхэр іанэмэ арагъэблагъэх. ЗышхахэкІэ джэгуныр ыкІи зэнэкъокъухэр рагъажьэх.

АпэрапшІэу зэрэугьоигьэхэр хьамыщхунтІэ чъыгым екІуалІэх. Анахьыжъыр апэ еуцошъ, удж хъурае ашІы, къэшъох. Ащ ыуж сабыйхэр, шъхьадж зэрэкъулаеу, усэм къеджэ е орэд къею. Чъыгым къыпахышъ, шlyхьафтын къыраты.

Орзэ нысхъапэм кlагъанэ, агъэсты. Зэхахьэр удж хъураекІэ аухыжьы. Тхьаматэм мэфэкІыр зэфешІыжьы, зэкІэмэ зэрафэразэр apelo.

Тхьаматэм шэсыжь тхьэлъэІур къафеlо

О, куп маф!

Шэсыжь тхьэльэІур етэгьа-

Непэ зэкІэми онэ мафэ Тхьэм тыретэгьэльхьажьых! Гьогу мафэ Тхьэм тырегьэжьэжьых.

Тигьогухэр бзэпсыхэу, Типсыхэр чэнджыхэу,

Сыд ичыжьагъэми тыздежьагъэм тынэсэу.

Тильэгъунхэр къыддэхъухэу, Тыздэкlyагъэм былымышly къитхэу,

Къэтхьырэр тфэбагьоу,

Тхьэм тыщегъа Іэх. Гъогууанэ зэпытчэу,

Тадэжьмэ тарыхьажьымэ, Тыузынчъэу, дахэкІэ тиуна-

Тхьэм тахегъэхьажь! Тхьэм ильэсыкІэ хъяр зэ-

Тытырегъахьэх. Тхьашъуегъэпсэу!

Тхьэм гьогумафэ шъурегьэ-

ТЭУ Аслъан, ТЭУ Нуриет. Урысыем ижурналистхэм я Союз хэтых.

ЦІыфхэмрэ хьылъэхэмрэ автобускІэ Адыгэ Республикэм ипсэупІэхэм зэращызэращэхэрэр

П/п	Зыщатхыгъэхэ мафэр	Маршрутыр зыфэдэр, ар къызыщежьэрэмрэ зыщиухырэмрэ	Маршрутым иномер	Гъогууанэм икІыхьагъэр	Зезыщэхэрэм яхьылІэгъэ къэбархэр	Къэзы- гъэнаф
1.	26.10.2005	«Мыекъуапэ — Кужорскэр»	103	19,9	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
2.	26.10.2005	«Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — п. Краснооктябрьскэр (ур. Советскэр)»	108	7,3	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
3.	26.10.2005	«Гупчэ бэдзэрыр — Приречнэр»	120	16,9	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
4.	26.10.2005	«Мыекъуапэ — п.Тульскэр»	127	14,8	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
5.	26.10.2005	«Мыекъуапэ— п. Гъозэрыпль»	134	91,0	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
6.	26.10.2005	«Мыекъуапэ — Тульскэр — ВИР»	111	23,5	ИП-у Н. И. Солодкинар	
7.	26.10.2005	«Мыекъуапэ — Джаджэ»	102	35,0	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р», ИП-у Г. В. Свиридовыр	
8.	26.10.2005	«Мыекъуапэ — Натырбый»	428	124,0	ИП-у С. М. Гъыдзэр	
9.	26.10.2005	«Мыекъуапэ — п.Сахрай»	138	72,3	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
10.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — ст. Джаджэ»	102	35,0	ООО-у «Майкоптранс»	
11.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — Приречнэр»	120	16,9	ИП-у А. В. Шестаковыр	
12.	29.12.2005	«Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — п. Краснооктябрьскэр (ур. Советскэр)»	108	7,3	ИП-у А. В. Шестаковыр	
13.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — ВИР»	111	23,5	ИП-у И. П. Черновыр	
14.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — Ткачев»	106	24,5	ИП-у Г. Г. Коршуновыр	
15.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — Хьаджэхъу»	104	41,3	ИП-у А. С. Пегливонян	
16.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — Новосвободнэр»	136	48,8	ИП-у А. С. Пегливонян	
17.	29.12.2005	«Мыекъуапэ — Тульскэр»	127	14,8	ООО-у «АдыгеяГАЗавтосервис»	
18.	12.01.2006	«Мыекъуапэ — ст.Абдзахэр»	125	25,0	ООО-у «Экспресс»	
19.	12.01.2006	«Мыекъуапэ — Тульскэр»	127	14,8	ООО-у «Экспресс»	
20.	12.01.2006	«Мыекъуапэ — Приречнэр»	120	16,9	ООО-у «Экспресс»	
21.	12.01.2006	«Мыекъуапэ — ст. Кужорскэр — къ.Трехречнэр»	103A	25,1	ООО-у «Экспресс»	
22.	16.01.2006	«Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — п. Краснооктябрьскэр (ур. Советскэр)»	108	7,3	ИП-у А. В. Соколовскэр	
23.	16.01.2006	«ст. Джаджэ — къ. Мыекъуапэ»	102	35,0	ОАО-у «Автомобилист»	
24.	16.01.2006	«Мыекъуапэ — Дахъо»	133	49,6	ОАО-у «Автоколоннэу 1491-р»	
25.	16.01.2006	«Мыекъуапэ — п. Краснооктябрьскэр»	148	9,0	ИП-у П. Р. Гулян	
26.	21.02.2006	«Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — Северо-Восточные Сады»	41	23,4	ООО-у «Югтранс»	
27.	21.02.2006	«Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — Туль- скэр (ПМК)»	128	8,0	ООО-у «Транспортник»	
28.	17.03.2006	«Мыекъуапэ — Шэуджэнхьабл — Кощ- хьабль»	430	70,0	ИП-у А. К. Джанчатэр ИП-у А. Г. Афанасенкэр	
29.	15.05.2006	«Мыекъуапэ — Джаджэ»	102	35,0	ООО-у «Хьабэхъу»	
30.	15.05.2006	«Мыекъуапэ — Тамбовскэр»	147	35,0	ИП-у П. М. Репещук ИП-у Р. А. Сологуб	
31.	25.07.2006	«Мыекъуапэ — Джаджэ»	102	35,0	ИП-у Ю. И. Оркъыжъэкъор	
32.	25.07.2006	«Мыекъуапэ — Хьаджэхъу»	104	41,3	ООО-у «Хьабэхъу»	
33.	25.07.2006	«Мыекъуапэ — Джыракъый»	431	73,0	ИП-у А. К. Джэнчатэр ИП-у А. Г. Афанасенкэр	
34.	08.08.2006	«Мыекъуапэ — п. ХъымыщкІэй»	135	76,0	ИП-у Г. Г. Давтян	
35.	23.08.2006	«Мыекъуапэ — ВИР»	111	23,5	ИП-у В. А. Черновыр	
36.	12.12.2006	«Мыекъуапэ — п. Яблоновскэр»	424	147,0	ИП-у В. Н. Пашковыр	
37.	08.06.2007	«Мыекъуапэ — Киров»	146	82,0	ОАО-у «Майкопавтотурист» ИП-у В. И. Коваленкэр	
38.	08.06.2007	«Мыекъуапэ — Тульскэр— Каменномостскэр»	- 104	41,5	ОАО-у «Майкопавтотурист» ИП-у К. С. Гладкаяр	

П/п	Зыщатхыгъэхэ мафэр	Маршрутыр зыфэдэр, ар къызыщежьэрэмрэ зыщиухырэмрэ	Маршрутым иномер	Гъогууанэм ик!ыхьагъэр	Зезыщэхэрэм яхьылІэгъэ къэбархэр	Къэзы- гъэнаф
39.	12.07.2007	«Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — п. Краснооктябрьскэр	148	9,0	ИП-у А. В. Згода	
40.	23.08.2007	«Мыекъуапэ — Причитовскэр — Шаумян»	145	17,0	ООО-у «Нива»	
41.	23.08.2007	Мыекъуапэ (гупчэ бэдзэрыр) — п. Краснооктябрьскэр»	148	9,0	ООО-у «Нива»	
42.	19.07.2007	«Мыекъуапэ — п. Яблоновскэр»	424	147,0	ООО-у «Майкоптранс»	
43.	14.08.2007	«Мыекъуапэ — Лъэустэнхьабл»	433	115,0	ИП-у Мэлгощ	
44.	23.08.2007	«Мыекъуапэ — къ. Пролетарскэр»	113	6,5	ООО-у «Нива»	
45.	20.12.2007	«Мыекъуапэ — Дондуковскэр»	144	64,0	ИП-у В. В. Мартовецкэр	
46.	21.12.2007	«Мыекъуапэ — Джаджэ»	102	35,0	ИП-у И. Н. ТІэшъур	
47.	10.11.2008	«Мыекъуапэ — Хьаджэхъу»	104	41,3	ОАО-у «Майкопавтотурист» ИП-у К. С. Гладкаяр	
48.	12.11.2008	«Мыекъуапэ — Тульскэр»	127	14,8	ИП-у М. З. Хьамыкъор	
49.	28.04.2009	«Мыекъуапэ — ХъымыщкІэй — Гъозэ- рыплъ»	134	91,0	ИП-у Г. Г. Давтян	
50.	30.07.2009	«Мыекъуапэ — совхозэу «Труд»	124		ИП-у С. В. Волковыр	
51.	26.11.2010	«Мыекъуапэ — п.Цветочнэр», п.Туль- скэм пхырэкІы	123	19,4	ИП-у А. Р. Тхьайшъаор	
52.	30.04.2010	«Мыекъуапэ — Пщыжъхьабл»	429	80,0	ИП-у А. П. Шъаукъор	
53.	26.11.2010	«Мыекъуапэ — п.Цветочнэр», Шаумян пхырэкІы	123-A	17,2	ИП-у А. Р. Тхьайшъаор	
54.	22.02.2011	«Мыекъуапэ — Сергиевскэр — Донду- ковскэр»	144	64,0	ИП-у П. М. Репещук	
55.	28.02.2011	«Мыекъуапэ— Тамбовскэр»	147	35,0	ИП-у П. М. Репещук ИП-у Р. А. Сологуб	
56.	28.02.2011	«Мыекъуапэ — Дондуковскэр»	144	64,0	ИП-у В. В. Мартовецкэр	
57.	26.07.2011	«Адыгэкъал — Мега Адыгея»	100	37,0	ООО-у «ЗЕТ»	
58.	08.08.2011	«Мыекъуапэ — с.Сергиевскэр», Су- хой Балкэм пхырэкІы	107	52,0	ИП-у П. М. Репещук	
59.	19.09.2011	«Мыекъуапэ — ст.Джаджэ»	102	35,0	ИП-у В. М. Кашин	
60.	29.09.2011	«Мыекъуапэ — Джаджэ»	102	35,0	ИП-у З. Г. Госейновыр	
61.	08.11.2011	«Мыекъуапэ — Хьаджэхъу»	104	41,3	ИП-у Ю. В. Лосевыр	
62.	26.01.2012	«Мыекъуапэ — Джаджэ»	102	35,0	ИП-у Н. А. Хьаткъор	
63.	27.01.2012	«Мыекъуапэ — Хьаджэхъу»	104	41,3	ИП-у М. О. Ивановыр	
64.	17.02.2012	«Мыекъуапэ — Дружба»	143	71,0	ИП-у В. В. Мартовецкэр	
65.	05.12.2014	«Мыекъуапэ — п. Яблоновскэр»	424	147,0	ИП-у Н. А. Хьаткъор	
66.	23.01.2015	«Мыекъуапэ — Первомайскэр — Шев- ченкэр»	112		ИП-у К.С. Гладкаяр	
67.	08.04.2015	«Мыекъуапэ — Грознэр»	114	19,0	ООО-у «Югтранс»	
68.	28.09.2015	«Мыекъуапэ — Учебнэ лесничествэр»	4-A	12,6	ООО-у «Экспресс»	
69.	28.09.2015	«Мыекъуапэ — Безводнэр»	131	39,9	ИП-у В. И. Радченкэр	
70.	28.09.2015	«Мыекъуапэ — Курджипскэр»	130	23,8	ИП-у В. И. Радченкэр	
71.	28.09.2005	«Мыекъуапэ — Дагестанскэр»	105	33,4	ИП-у М. К. Къазыир	

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку 2014 — 2016-рэ илъэсхэм приватизацие зэрашІыщт программэм ехьылІагъ» зыфиІорэм зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым мэзаем и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку 2014 — 2016-рэ илъэсхэм приватизацие зэрашыщт программэм ехьылагъ» зыфиюрэм зэхъокыныгъэ фэшыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2014-рэ илъэсым мэзаем и 18-м аштагъэу N 277-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку 2014 —

2016-рэ илъэсхэм приватизацие зэрашіыщт программэм ехьыліагъ» зыфиюрэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2014, N 2, 12; 2015, N 6, 12) зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэнэу, я ІІ-рэ разделым иапэрэ таблицэ ия 2-рэ пункт кіуачіэ имыіэжьэу лъытэгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 3, 2016-рэ илъэс N 507

О СПОРТЫМРЭ ШІЭЖЬЫМРЭ

ИшІушІагъэкІэ Султіан къытхэт

Адыгеим гандбол бзылъфыгъэ командэ щызэхэщэгъэным лъапсэ фэзышІыгъэу, Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу, тиреспубликэ итын анахь льапІэу медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиІорэр къызыфагъэшъошагъэу Джэнчэтэ СултІан фэгьэхьыгъэ шІэжь зэнэкъокъур Мыекъуапэ щыкІуагь.

«Кубань» Краснодар ыкІи «АГУ-Адыифыр» Мыекъуапэ кіэух ешіэгъум щызэіукіагъэх. Пчъагъэр 34:23-у «Кубань» текІоныгъэр къыдихи, апэрэ чІыпІэр фагъэшъошагъ. «АГУ-Адыифыр» ятІонэрэ хъугъэ. Азербайджан ихэшыпыкІыгъэ командэ ящэнэрэ чІыпІэр ыхьыгь, «Ростов-Дон-2-р» яплІэнэрэ хъугъэ.

ХагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэм щытхъу тхылъхэр афагъэшъошагъэх, шІухьафтынхэр афашІыгъэх. «Кубань» икапитанэу Ирина Смирновам къызэрэтиІуагьэу, ешІэгьухэр гьэшІэгьонэу кІуагьэх, хэгьэгум изэнэкъокъу хэхьэрэ зэlукlэгъухэм зафагъэхьазырынымкІэ ахэм яшІуагъэ къытэкІыгъ. Джэнчэ-

тэ СултІан спортым пыщагъэхэм егъашІи ащыгъупшэщтэп. Ащ ишІушІагъэ лъыгъэкІотэгъэныр зэкІэми зэдыряІофэу щыт. Сурэтым итыр: зэнэкъокъур макіо.

Олимпиадэм хэлэжьэщт

Урысыем гандболымкІэ ибзылъфыгъэ хэшыпыкІыгъэ командэ Олимпиадэ джэгунхэу Рио-де-Жанейро гьэмафэм щыкІощтхэм ахэлэжьэнэу фитыныгьэ къыдихыгъ. ПэшІорыгъэшъ зэІукІэгъухэу Астрахань щыкІуагьэхэм Мыекъуапэ щапІугьэ Виктория Калининар ахэлэжьагь.

Польшэм ихэшыпыкІыгъэ командэ ешІэгъур тшІуихьын имурадэу зэlукlэгъум зыфигъэхьазырыгъагъ. Аужырэ такъикъхэм гумэкІыгъуабэ къытфахьыгъэми, типшъашъэхэм тагъэгушІуагь, 27:25-у текІоныгьэр къыдахыгъ.

Мексикэм, Швецием тиспортсменкэхэр заlокlэхэм, гугъэ арамытэу ешІэгьухэр къашІуахыыгьэх. КъэлэпчъэІутхэу А. Седойкинамрэ В. Калининамрэ, ешІакІохэу А. Вяхиревам, М. Петровам, Л. Постновам, А. Сень, О. Акопян, И. Близновам, Д. Дмитриевам, нэмыкІхэм щытхъур къытфахьыгь.

Урысые Федерацием ихэшыпыкІыгъэ бзылъфыгъэ командэ итренер шъхьа І эу Евгений Трефиловыр Адыгеим дэгьоу щашІэ, «АГУ-Адыифым» итренерэу щытыгъ. Тиспортсменкэхэм, тренерхэм тафэгушІо.

Хэгъэгум ихэшыпыкІыгъэ командэу Олимпиадэм хэлэжьэштым хэтыщт ешІакІохэр бэ тырамыгьашІзу къыхахыщтых. Къэлэпчъэ-Іутэу Виктория Калининар Мыекъуапэ щыщ, 2015-рэ илъэсым «АГУ-Адыифым» щешІагъ, непэ «Астраханочкэм» хэт. Олимпиадэм хэлэжьэнэу командэ шъхьа-Іэм заштэкіэ, Адыгеим ыціэкіи Бразилием агъэкІуагъэу тлъы-

ТихэшыпыкІыгъэ командэ Риоде-Жанейро гъэхъагъэхэр щишІынхэу, имедальхэмкІэ тигъэгушІонэу фэтэІо.

Сурэтым итыр: Урысыем ихэшыпыкіыгъэ командэ икъэлэпчъэјутэу Виктория Калининар ары.

АТЛЕТИКЭ ОНТЭГЪУР

Имедальхэр орэбагьох

Тигъэзет къызэрэхиутыгъагъэу, Урысыем атлетикэ онтэгъумкІэ изэнэкъокъоу къалэу Владимир щыкІуагьэм Адыгеим щыщ кІалэхэр хэлэжьагьэх. 1996-рэ ильэсым ыкІи ащ ыуж къэхъугъэхэм ахэтэу Хъыщт Хьазрэтбый джэрз медалыр къыфагъэшъошагь.

Кощхьаблэ щапІугъэ нарт шъаом тюштэгъукіэ килограмми 186-рэ (85+101-рэ) къыІэтыгъ, хэгъэгумкІэ ящэнэрэ хъугъэ. «Рывок» зыфаюрэ шыкіэр зегъэцакІэм, кг 85-рэ хъурэ щылычыр къызэриІэтыгьэм фэшІ тыжьын медалыр къыхьыгь.

МедалитІу зы зэнэкъокъум тын Хънщт Тинеф меспыхидыше декь ка Хьазрэтбый тыфэгушІуагь. Тренерэу Выкъэ Рэщыд ары апэу атлетикэ онтэгъум фэзыгъэсагъэр. Мы уахътэм ипащэр спортымкІэ дунэе класс зиІэ мастерэу Сихъу Аслъан ары.

Сятэу Бислъани атлетикэ онтэгъум пылъыгъ. Урысыем ишъолъырхэм язэнэкъокъухэм ахэ-_лажьэщтыгъ, — къеlуатэ Хъыщт Хьазрэтбый. — Кощхьаблэ сыщыпсэузэ спортым сыхэзыщэгъэ ныбджэгъухэм, Іахьылхэм, кІэлэегъаджэхэм сафэраз.

– Хьазрэтбый щылычым «ебэны» зыхъукІэ, къулайныгьэу хэлъыр дэгъоу егъэфедэ, зэдэгущыІэгъур лъегъэкІуатэ тренерэу Сихъу Аслъан. -КІуачІэр зэрипсыхьащтым пылъ. Адыгэ къэралыгъо университетым и Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар техническэ колледжым щеджэ.

Урысыем и Къыблэ изэlукlэгъухэм апэрэ чІыпІэр Хь. Хъыщтым къащыдихи, Владимир зэнэкъокъоу щыкІуагъэм хэлэжьагъ. Игъэхъагъэхэм ахигъэхъон имурад. Адыгэ Республикэр мыгъэ илъэс

25-рэ мэхъу, ащ фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэхэм зафегъэхьазыры. Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгъумкІэ икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэ ипащэу Сихъу Рэмэзанэ зэрилъытэрэмкІэ, Хъыщт Хьазрэтбый псынкіэу иіэпэіэсэныгъэ хигъэхъон ылъэкІыщт. Ишъыпкъэу Іоф зыдешІэжьы, адыгэ шэн-хабзэхэр зэрехьэх.

Опсэу, Хьазрэтбый! Уиапэрэ медальхэм уакъыщымыуцоу Адыгэ Республикэм ыцІэ спортышхом лъагэу щыпІэтынэу пфэтэІо. Кощхьэблэ районым зэлъашІэрэ спортсменэу къикІыхэрэр бэ мэхъух, ори батырхэм ясатырэ ухэуцощтэу тэгугъэ.

Сурэтым итхэр: Сихъу Аслъанрэ Хъыщт Хьазрэтбыйрэ.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьа Іэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 5063 Индексхэр 52161 52162 Зак. 131

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗышыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Хъурмэ Хъусен